

A M. K I R. Á L L A M I
BERZSENYI DÁNIEL GIMNÁZIUM
(II.—VIII. O. REÁLGIMNÁZIUM)

ÉRTESÍTŐJE

1935-36

ISKOLAI ÉVRŐL,

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK

77.

ÉVÉBEN.

KÖZZÉTETTE

AZ ISKOLA IGAZGATÓJA :

KROMPASZKY MIKSA

TANKER. KIR. FŐIGAZGATÓ

KIADJA:

A M. KIR. ÁLLAMI BERZSENYI DÁNIEL REALGIMNÁZIUM
BUDAPEST, V., MARKÓ-UTCA 29. — TELEFON : 1—245—88.

A M. K I R. Á L L A M I
BERZSENYI DÁNIEL GIMNÁZIUM
(II.—VIII. O. REÁLGIMNÁZIUM)

É R T E S Í T Ő J E

1935-36

ISKOLAI ÉVRŐL,

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK

77.

ÉVÉBEN.

KÖZZÉTETTE
AZ ISKOLA IGAZGATÓJA :

KROMPASZKY MIKSA

TANKER. KIR. FŐIGAZGATÓ

KIADJA:

A M. KIR. ÁLLAMI BERZSENYI DÁNIEL REALGIMNÁZIUM
BUDAPEST, V., MARKÓ-UTCA 29. — TELEFON : 1—245—88.

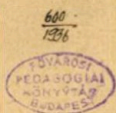
BERZSENYI DÁNIEL ÉLETRAJZA.

A legtöbb magyar középiskola homlokán ott ragyog díszül és vezérszaggal a magyar nemzeti mult egy-egy dicső neve. Iskolánk Berzsényi Dánielnek, a magyar Horatiusnak nevet viseli.

Egyházas-nagyberzsényi Berzsényi Dániel 1776 május 7-én, a vas megyei kies Kemencsalján, Egyházashetye községben született, evangélikus vallású gazdag földbirtokos-családból. Tizennégy éves koráig otthon nevelkedett atyja felügyelete alatt, ki jogvégzett, latinos műveltségű, puritán férfiú volt. Már otthon megtanult atyjától latinul és vele együtt olvasgatta a római történetírók és szónokok műveit. Gondolkodása és képzelete már korán a klasszikus római szellem hatása alatt fejlődött. A falusi élet tiszta világában, a természet idillikus öröme között testben és lélekben egészséges, erős ifjúvá serdült. Atyja csak ekkor vitte a soproni liceumba, hol tökéletesítette latin tudását és megtanult németül is. A falusi szabad élethez szokott ifjú nem érezte magát jól az iskolában, mert előrehaladt kora miatt kiűnt társai közül. Ezért atyja még tanulmányai befejezése előtt hazavitte és gazdálkodásra fogta. A költői lelkű ifjú, hacsak szabad órája akadt gazdálkodás közben, elővette kedves költőit és szigorú atyja elől elbújva, erdőn, mezőn, padláson vagy az éjjel csendjében olvasta őket. Legjobban Horatiust szerette. Közben átvette anyai örökségét, Sömjénbe költözött és megházasodott. Felesége, Dukai Takács Zsuzsánna, egyszerű és takarékos nemesasszony volt, mivel szorgalmasan gazdálkodott tekintélyes birtokán, szerényen élt és vagyonát gyarapította. A falusi gazdálkodás állandó gondja mellett és kedves költői olvasgatása közben is éber figyelemmel kísérte nemzeti életünk viszontagságait. Hazafias, puritán lelke mélyen elszomorodott az idegen nyelv, viselet, szokások és erkölcsök rohamos elharapódzásán, melyek mind a nyelv, viselet, szokások és erkölcs elkorcsosulását eredményezték. Évekig titokban, lelki szükségből, honfijúja csillapítására írogatta ódáit és egyéb verseit, melyek azonban nem sokáig maradtak fiókjában, mert egy véletlen folytán napvilágra kerültek és bámulatba ejtették az egész országot.

1813-ban önálló kötetben jelentek meg költeményei. Egyszerre országszerte elterjedt híre s mindenütt ujjongva üdvözölték a hatalmas szavú költőt. Könyvét mindenütt olvasták, elkapkodták, s csakhamar második kiadásról kellett gondoskodni. A legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István, Berzsényit vallootta legkedvesebb költőjének és lelki testvérként köszöntötte. A reform-korszaknak, a nagy nemzeti föllendülésnek, Berzsényi volt első leghangosabb hirdetője. Szava betöltötte az egész országot. Közben átköltözött atyjától örökölt birtokára, Niklára, és itt halt meg 1836 február 24-én. Halála 100 éves évfordulóját méltó módon ünnepelték meg az egész országban. Az Akadémiában Kölcsey Ferenc mondott fölötte gyönyörű emlékbeszédet. Vármegyéje emlékoszlopot emelt sírja fölé a niklai temetőben. Egyházashetye pedig emléktáblával jelölte meg szülőházát, Budapesten a Nemzeti Múzeum kertjében emlékszobra áll, nem régen Celldömölkön legutóbb pedig Kaposvárott leplezték le mellszobrát. Berzsényi négy gyermeket hagyott hátra. Családja Farkas fiának gyermekeiben ma is él.

Berzsényi Dániel a vallásosságnak, hazafiságnak, tiszta erkölcsnek és a magyar vitézi erényeknek költője. Esméinek fonsége a legtisztább magasságokba felér, hangja ércesen zengő, nyelve a klasszikus versformában is gyökeresen magyar, eredeti, érzésének lángoló heve minden magyar szívet egybeolvasztó. A „Fohászkodás” és „A magyarokhoz” című két költeménye szájról-szájra jár e hazában. Tanulóink igyekezzenek minél teljesebben lelkükbe fogadni intézetünk nevéadójának, Berzsényi Dánielnek szellemét, kinek féldomborművű mellszobra aulánkat díszíti.

Dr. Erődi-Harrach Béla,
a budapesti tankerület nyug. kir. főigazgatója
1846—1936.

Az integra Hungaria tartó pillérei egymás után dőlnek ki. Az utóbbi évek nagy magyar halottai sírjukba viszik hazánk régi dicsőségének egy-egy ragyogó lapját. A tova tűnő idő kíméletlenül ragadja el legjobbjainkat. Gyászból gyászba esik közéletünk, midőn egy-egy ravatal előtt megáll és utolsó útjára kíséri hajdani nagy munkásait. Nem vigasztal az sem, ha a Mindenható kivételes kegyelme néha a pátriárkák korával jutalmazza hűséges szolgálóit. Így érez a mi intézetünk tanári kara is e pillanatban, mikor *Erődi-Harrach Béla* emlékének hoz e sorokkal megilletődötten áldozatot. A kivételesen nagy férfiút még a pusztító idő sem merte kikezdeni. A belső tartalomban dúsgazdag élet az évek számában is az volt. Egy élet, amely a szabadságharc előtti időktől — napjainkig tartott! A fizikai élet hosszúsága megadta a lehetőséget a szellemi élet teljes kiépítésére. Neki volt ideje ideálokat megálmodni, azokat a valóságba átültetni, gyümölcseiket élvezni és új törekvéseket a régiekkel összehasonlítani. Élete a múlt század 70-es éveitől a jelen század második évtizedéig a magyar kultúrtörténet szerkesztésének része. A magyarosodó főváros és a tanulni akaró polgárság igényeinek egyik leghatalmasabb tényezője volt ő. Soha nem látott munkabírás jellemezte. Sokszor heteken át láttam napi 14 órát dolgozni. Az utolsó percek referátumát éppoly frissen bírálta, mintha a munka kezdetén lett volna. Páratlan emberismerő volt. Főigazgatása alatt olyan igazgatói és tanári kart helyeztetett Budapestre, amely zökkenő nélkül vezette át a folyton szaporodó középiskolákat az élénk kultúrmozgalmak hullámain. Tárgyilagosság és igazságosság volt minden intézkedésének irányítója. Akik nem ismerték közelebbről, azok ezt túl szigorúságnak nevezték. Pedig nem volt az, csak célkitűzéseit nem engedte soha mellékutakkal zavarni. Határozott és kimért volt, de sohasem rideg. Munkatársait nagyon becsülte és boldog volt, ha jutal-

mazni tudta őket. A tanári rend, sőt az egyes tanár érdekeiért is mindig bátor szóval síkra kelt. Élete mind családi, mind hivatali vonatkozásban kiegyensúlyozott volt. Csak pályájának utolsó szakaszában elszenvedett méltánytalanságot nem tudta sokáig elfelejteni. Mikor helyéről távozott, a középiskolai rendtartás saját dedikált példányát adta át e sorok írójának, mondván: „Ezt jól kipróbáltam, ehhez tartsd magad.“ Nem is tudta elképzelni, hogy hónapokon át senki sem fogja megnézni a középiskolai Corpus Jurist.

Dr. Erödi-Harrach Béla egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol 1873-ban a görög és magyar nyelvészetből tanári oklevelet nyert. 1875-ben doktorátust tett a török, magyar, perzsa-nyelvből és irodalomból. Tanári működését már 1872-ben kezdte mint próbaéves tanár a budai kir. egyetemi főgimnáziumban. 1873-ban községi szolgálatba lépett és a pesti józsefvárosi alreáltanodának lett rendes tanára. Innen a kormány bizalma rendkívül nehéz és a magyarság szempontjából igen fontos megbízatásra szólította el, amennyiben 1882-ben a fiumei állami főgimnázium igazgatója lett. Az olasz nyelvnek s általában az összes modern nyelveknek tökéletes tudása, fáradhatatlan szervező ereje szinte predesztinálta, már aránylag fiatalon, ilyen nagyfontosságú vezető állásra. Bámulatossá munkabírása, akadályokat nem ismerő törhetetlen energiája, finom diplomáciai érzéke eredményeket hozott a magyar tengerparton, idegen földön, idegen levegőben megtelepülő magyar kultúrtörökvéseknek. Odaérkeztek a felizgatott olasz és horvát lakosság vak gyűlölettel, életveszélyes fenyegetésekkel fogadta, távozásakor, hét évi tapintatos munka után, elismerés és szeretet övezte s közben a magyar kultúra hajtásai odalent mély gyökeret vertek. A kormány azonban még szélesebb munkakörre találta erejét alkalmasnak és 1889-ben kolozsvári tankerületi főigazgatóvá, 1897-ben a Ferenc József Nevelőintézet kormányzójává, 1892-ben a budapesti tankerület kir. főigazgatójává nevezte ki.

Három évtizedes főigazgatása alatt a budapesti tankerület nagyot fejlődött. Hét középiskola felügyeletével kezdte és 32-vel végezte főigazgatói működését. Hogy ekkora tankerület vezetése mily nagy munkát rótt rá, azt csak azok tudják, kik látták reggeltől napestig fáradhatatlanul dolgozni.

A munkabírásnak és sokoldalú kulturális tevékenységnek szinte egyedül álló jelensége volt. Főigazgatói kötelezettségének tökéletes ellátása mellett a legtöbb tudományos egyesületnek működő vagy vezető tagja volt.

Irodalmi működésének első szakasza a „Reform“, „A Hon“, a

„Vasárnapi Újság“, a „Fővárosi Lapok“ hasábjain lett ismertté. Fontosabb ezeknél tudományos földrajzi munkássága: kötetekre menő útleírásai és még inkább a török, perzsa, bolgár, újjörög költészet remekeinek műfordítása és ma is közkezen forgó török-magyar nyelvtana. Önállóan megjelent művei közül az ismertebbek: „Omer, Khejamm és Hafiz“ költeményei, Szádi „Rózsás Kertje“, különösen értékes Firduzi Sáhnáméjából és más perzsa költőkből összegyűjtött szemelvényeknek fordítása. Nagy tudományos értékűek, több helyen megjelent Mikes-tanulmányai.

Irodalmi működése mellett igen jelentősek azok az előadások és írásbeli ismertetések, amelyekkel a hazai kulturális állapotokat rajzolta meg a művelt külföld előtt. Számos tanulmányútja és hivatalos kiküldés alkalmával minden lehetőséget megragadott, hogy nagy nyelvismertetére támaszkodva, az előszó varázsával oszlassa el azokat a leki-csinylő felfogásokat, melyek rólunk a nagy nyugati nemzetek körében uralkodtak. Ilyen célt szolgáltak a párisi, londoni kiállítás alkalmával az illető nemzetek nyelvén tartott előadásai és az ott megjelent, hazánkat ismertető füzetek. Mindkét kiállítás tanügyi csoportjának rendezője volt. A londoni kiállítás alkalmából adta ki a minisztérium „Education in Hungary“ című értékes munkát. Hasonló célt szolgáltak azon előadásai is, melyeket, mint a Földrajzi Társaság elnöke New-Yorkban, Rómában, Berlinben, Milánóban tartott a Nemzetközi Kongresszusokon.

De nem folytatjuk tovább. Működésének egyéb részletei annyira közismertek, hogy e sorok keretében elismételni felesleges. Nem soroljuk fel azon magas kitüntetések egész légióját sem, melyekkel mind idehaza, mind a külföldön elárasztották. A proletárdiktatúra kormánya sem feledkezett meg az érdemekben megőszült tanférfiúról s a 72 éves főigazgatót, ki soha nem politizált, csak tanult és tanított, 1919 húsvét vasárnapján éjjel terroristákkal a lakásáról elhurcoltatta és börtönbe csukatta. Így jutalmazta a „forradalom“ azt az Erödi-Harrach Bélát, akinél a magyar tanári rendben többoldalú, itthon és a külföldön ismeretebb név alig volt!

Az elszenvedett sérelmekért az alkotmányosságot visszaállító kormány méltó elégtételt adott, az eltávozott főigazgatóhoz intézett megleghangú búcsúiratban. A tankerület igazgatói pedig Pintér Jenő főigazgató beiktatása alkalmával az ő indítványára elhatározták a távozó főigazgatótól való ünnepélyes elbúcsúzást. Az ezen alkalomra egybehívott díszgyűlésen Pintér Jenő a tőle megszokott tartalmas, tömör, mesterien felépített beszédben méltatta nagy elődje érdemeit. Témeté-

sén pedig klasszikus búcsúbeszédben méltatta a nagy pedagógust, a kiváló író és a neves tudóst.

Iskolánk nagy pártfogóját, egykori kifejlesztőjét gyászolja a nagy halottban, kinek sírjára a tanári testület és az ifjúság mély megilletődéssel helyezte el koszorúját.

I.

Intézetünk multja.

Intézetünk Budapest első állami, időrendben pedig — a kegyesrendi és az evangélikus gimnázium után — harmadik középiskolája, amelyet Albrecht főherceg alapított s melynek alapítását a király 1858. aug. 21-én jóváhagyta.

A bécsi kormány a király névnapján, október 4-én, megnyitott német tannyelvű intézet — főrészt osztrák tanerőinek — működésétől politikai célok megvalósítását várta, a főváros császárhű értelmiségének megerősítését az önérzetes magyar nemzeti gondolkodású elemekkel szemben. Ez az elnyomó törekvés meghiusult a tanári kar gerinces magyar tanárainak ellenállásán és a főváros magyar érzelmű lakóinak összetartásán.

Az intézet első négy lelkes magyar tanára: Bartal Antal, Corzan Avendano Gábor, Dunai (akkor még Krautschneider!) Ferenc és Veress Ignác a közvéleménynek adott kifejezést, amikor 1860. decemberében dr. Sennyei tárnokmesterhez benyújtott férfias hangú felterjesztésében a magyar tanítási nyelv bevezetését kérte.

A tantestület kisebbségének kérelme teljesült s 1861. március 15-én az új tanári kar és a lelkes tanulóifjúság együtt ünnepelhette az intézet teljes megmagyarosodását.

Az iskola ettől az időponttól kezdve rohamos fejlődésnek indult. A tanulók számának fokozatos emelkedése az intézet munkahelyének állandó változását okozta, amíg azt 1876-ban egyik legnagyobb kultuszministerünk: Trefort Ágost, Kolbenhayer Ferenc építész tervei szerint, 411.000 forint költségen megépített Markó-utcai palotába nem helyezte.

Iskolánk szellemi és erkölcsi munkáját kezdetben császári és királyi iskolafelügyelők: 1858—59: Haas Mihály, utóbb szatmári püspök,

1859—61: Halder Konrád, azóta pedig a következő tankerületi királyi főigazgatók irányították: 1862—1866: Fesztl Károly prépost, utóbb pécsi jogliceumi igazgató, 1867—91: Lutter Nándor, 1892—1918: Erődi Harrach Béla, 1919-től kezdve: Pintér Jenő.

Igazgatókként vezették intézetünket 1858—61: Sobola János, 1861—62: Nagy Márton, 1862—66: Rómer Flóris, 1866—97: Corzan Avendano Gábor, 1897—1911: Wagner Alajos, 1911—25: Jacobi Károly, 1925-től kezdve Krompaszky Miksa.

Tanári karunkban az intézet fennállásának minden szakában találunk olyan kiváló tagokat, akiket szaktudományuk önálló művelése egyetemi tanszékre vagy a Magyar Tudományos Akadémia tagjai közé emelt vagy akik egyéb magas állami tisztségre emelkedtek, illetve kiüntetésben részesültek: Abel Jenő, Ady Lajos, Bartal Antal, Bleyer Jakab, Cherven Flóris, Haszler Károly, Kassai Gusztáv, Lengyel Miklós, Marczinkó Ferenc, Némethy Géza, Riedl Szende, Rómer Flóris, Siegescu József, Szentpétery Imre és Zolnai Gyula.

A Magyar Tudományos Akadémiában, vagy azon kívül is, mint tudományos irodalmunk érdemes munkásai váltak ki a fentemlítettek közül: Bayer József, Csopey László, Holub Mátyás, Köpesdy Sándor, Lonkay Antal, Kempf József, Pozder Károly, Schwiker J. Henrik, Szarvas Gábor és Veress Ignác.

Ily elsőrangú erőkből bővelkedő tanári karunk természetesen sok oly kiváló tanítványt képzett ki, akik idővel maguk is a tudomány, a művészetek s a közélet jeléseivé váltak. Érettségit tett növendékeink névsorából legyen elég a következőket kiemelnünk érettségi vizsgálatuk sorrendjében. Egyetemi tanárokká lettek részben hazai, részben külföldi egyetemeken: Heinrich Gusztáv, Mihalkovits Géza, Fehérpataky László, Báron Jónás, Purjesz Zsigmond, Láng Ede, Wittmann Lázár, Hampel József, Kováts Gyula, Davida Leó, Pecz Vilmos, Havas Adolf, Schwarcz Gusztáv, Szinnyi József, Temesváry Rezső, Ferdinándy Géza, Tangl Ferenc, Tangl Károly, Molnár Géza, Hekler Antal és Hudovernig Károly. Intézetünkéből kerültek ki néhai Vázsonyi Vilmos m. kir. igazságügyminiszter, Kenéz Béla v. kereskedelemügyi miniszter, Wekerle Sándor m. kir. pénzügyminiszter, Zsitvay Tibor m. kir. igazságügyminiszter, Szudy Elemér, a Magyar Rádió Rt. igazgatója, Ráczy Kálmán dr. min. tan., Hevesi Lajos, Zboray Aladár, Szini Gyula, Krudy Gyula, Ágai Béla, Szenes Béla írók, Kern Aurél, Szirmai Adolf, Szántó Imre és Kerpely Jenő zeneművészek, Fröhlich Róbert, Toldy László, Báthory Nándor, Pulszky Károly, Wolf György, Márkus Dezső, Morvay Győző és Éber László tudományos írók.

II.

Iskolánk az 1935—36. tanévben.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Iskolánk a lefolyt tanévben működésének 77-ik évét töltötte be.

Az elmúlt tanévben minden kényszerszünet nélkül zavartalanul tanítottunk.

Az osztályok számában változás állott be. Az első osztályba jelentkező magas létszám miatt ugyanis ismét két első osztályt kellett nyitni. Így az osztályok száma 12-re emelkedett. Intézetünk fejlődését végzetesen gátolja az előadótermek elégtelen száma. Emiatt két osztály létszáma 60 fölé emelkedett.

2. **Személyi változások.** A lefolyt tanévben intézetünk tanári testülete lényeges személyi változásokon ment át. E változások oka részben több tanárunk előléptetésével kapcsolatos áthelyezése, részben az osztályok számának eggyel való emelkedése. Az olasz kormány intézetünk olasz tanításának több éven át lelkes munkását: *dr. Calabrò Pált* az összes hazai olasz kulturintézmények igazgatójává, a VKM pedig az ország területén levő összes olasz irányú reálgimnáziumok iskolalátogatójává nevezte ki. A nagy műveltségű, a magyarságot rajongásig szerető tanártársunk eltávozását most is fájlaljuk, de tudjuk, hogy mostani hatalmas munkakörében megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni nemzetünknek és a magyar ifjúságot, amelyet itt annyira megszeretett, mindig támogatni fogja. A tanév közepén fiatalabb kartársaink egyik legderekabbját, *Boronkay Antalt* a lipcei egyetem magyar lektorává nevezte ki a VKM. Kitűnő képzettségű munkatársunkat tudományban és tapasztalatban gazdagon, örömmel várjuk vissza. Szegedre helyeztetett *dr. Marót Károly* egyetemi nyilvános rk. tanár, aki a szegedi Ferenc József tudományegyetem bölcsészeti karán a class. phil. tanárszékét látja el. Tudós társunknak távozása igen nagy veszteség ugyan iskolánknak, de az ő kivételesen nagy szakképzettsége inkább a felsőbb oktatásban és tanárképzésben találhatja meg igazi érvényesülését. *Neidenbach Emil* r. tanár központi szolgálattételre osztiatott be, aki egyben a K. I. S. O. K. miniszteri biztos lett. Kitűnő képzettségű nagy eredménnyel tanító társunk új munkakörében hazánk középiskolai sportjának legfőbb irányítója lett. *Tihanyi Béla* tanártársunk egyelőre nem távozott el tőlünk, de óráinak számát csökkentenünk kellett. A testnevelés kitűnő szakértőjét a K. I. S. O. K. miniszteri biztos hivatata-

lába osztotta be a VKM igazgatói hatáskörrel. Kívánjuk összes el-
távozott társunknak, hogy új állomáshelyükön is megtalálják az ered-
ményes munka azon előfeltételét, amelyet az egy munkakört betöltők
szeretete nyújt.

Az így előállott létszámcsökkenés pótlására a VKM részben a buda-
pesti és vidéki intézetek kipróbált tanárait helyezte inkolánkhoz, részben
a fiatal tanári generációból adott kiegészítést. Ide helyeztettek dr. *Be-
dek József* reálisk. igazgató Székesfehérvárról, dr. *Mező Ferenc* r. tanár
a II. ker. Mátyás király reálgimnáziumból, dr. *Szegzárdy József* r. tanár
Szegedről, *Tyma Lajos* r. tanár Sümegről, *Bátky Zsigmond* óraadó h. test-
nevelő tanár a IX. k. Fáy András rgimn.-ból, *Monoki Béla* kisegítő óra-
adó h. testnevelő tanár, *Szabó Dezső* kisegítő óraadó h. tanár és *Jasz-
lits László* óraadó h. testnevelő tanár.

Itt kell megemlítenünk azt az örvendetes tényt, hogy a Kormányzó
úr Öföméltósága *Luttor Ignác* r. tanárnak, intézetünk igazgatóhelyette-
sének buzgó munkássága jutalmául a *gimnáziumi igazgatói* címet adomá-
nyozta. Dr. *Kardos Tibor* tanártársunkat pedig a pécsi Erzsébet Tудо-
mányegyetem magántanárává habilitálta.

3. **Hivatalos látogatás.** *Ady Lajos* m. kir. tanügyi főtanácsos úr in-
tézetünk valamennyi tanárát és osztályát több ízben meglátogatta.
Megfigyeléseit az ápr. 20-án tartott értekezleten közölte a tanári testü-
lettel. A látogatást végző tanügyi főtanácsos úr az intézet erkölcsi fe-
gyelmi állapotával, valamint tanulmányi eredményével meg volt elé-
gedve és a tanári testületnek jól végzett tanítói munkásságáért elis-
merését fejezte ki.

E látogatások mellett a tanker. kir. főigazgató úr mellé beosztott
szakfelügyelők állandóan figyelték iskolánk munkáját.

Szakfelügyelők voltak: r. kath. hittan: *Krywald Ottó*, prépost; ref.
hittan: *Szabó Károly*; magyar, latin: dr. *Várdai Béla* c. igazgató; német,
ének: *Sándor Vence*, középisk. igazgató; olasz: *Calabrò Pál* dr., az olasz
Kulturintézet igazgatója; mennyiségtan, fizika: *Tóth Géza*; természet-
rajz, földrajz: *Kerékgyártó Árpád* m. kir. tanügyi főtanácsos; rajz:
Balogh Sándor, reáliskolai tanár; gyorsírás: *Galamb Ödön*, a Zrinyi reál-
gimnázium tanára; testnevelés: *Szukováthy Imre*, főisk. igazgató;
Kmetykó János, *Missányi Ottó*, főisk. tanárok.

4. **A római katolikus ifjúság vallásgyakorlatai.** Vezető tanár: dr.
Holma István. A kath. ifjúság a folyó évben is a rendes mederben vé-
gezte vallási gyakorlatait. Résztvett vasárnapokon az istentiszteleten,
az őszi nagy eucharisztikus és az úrnap körmeneten. Az év folyamán

négyszer járult a szentségekhez. 20-an bér mátkoztak. Október 16—19-ig P. Molnár Béla, Jézustársasági atya vezetése mellett a tanuló ifjúság lelkigyakorlatokat tartott. A hittudomány mélyítésére több pályatétel volt kítűzve, melyeket többen sikeresen megoldottak.

5. **Egyházi ének.** Vezető tanár: *Falk Zsigmond*. Az előírt egyházi énekeket több szólamban az egységes Szent vagy Uram énektár alapján tanítottuk. Régi és újabb szerzők (gregorián korális, Schubert, Ett, Bárdos Lajos) műveit gyakoroltuk és énekeltük ünnepélyes alkalmakkor.

6. **Az iskola belső rendje.** Intézetünk 11 évvel ezelőtt új házi fegyelmi szabályokat alkotott és léptetett életbe. A szülői ház részéről a kívánatosnál kissé több szabadságot nyerő tanuló ifjúság magatartását erőteljesen szabályoznunk kellett. 11 évi következetes eljárással katonás rendet és fegyelmet teremtettünk. Ugy a szűk intézet falai között, mint testületi kivonulásoknál a tanulók magatartása nem esett komolyabb kifogás alá. Nagy eredménye ez a tanári nevelőmunkának. A tanításról való elkésésről és a könnyelmű mulasztásról leszoktattuk növendékeinket. A diáksapka viselése is kötelező! Az iskolán kívül tanúsított magatartás jó ellenőrző eszköze ez az intézkedés.

7. **Hősi halottak.** Intézetünk hősi halált halt volt növendékeinek emlékét márványtáblán óhajtja megörökíteni, ezért felhívást intézett a hírlapok és a rádió útján a volt növendékek hozzátartozóihoz, hogy a hősi halottak adatait közöljék. Ez úton a következő hősi halottak adatai kerültek birtokunkba: Augusztiny Zoltán (†1914), Balog László (†1915), Csermák Endre (†1914), Jeszenszky Manó (†1914), Pólya László (†1915), Radványi Zsigmond (†1916), Rátonyi Zoltán (†1914), Sattler Sándor (†1917) és Schlichter Jenő (†1915). Addig, amíg az emléktábla megrendelésére anyagi eszközök nem állnak rendelkezésünkre, hőseink emlékezetét ez úton tartjuk ében.

Ismételten kérjük mindazokat, akiknek a felsoroltakon kívül tudomása volna más hősi halottainkról, szíveskedjenek adataikat az igazgatóságnak megküldeni.

8. **Munkáltató oktatás** a) Természetráji munkáltató oktatás. A természetráji sikeresebb tanítása érdekében a V. K. M. 33.466—1932. V. ü. o. számú rendelete alapján az 1931—33. tanévekben intézetünkben dr. *Varga Sándor* szaktanár által kipróbált módszer előnyeit alkalmaztuk a jelen tanévben is a biológiai tárgyak tanítása keretében. A tanítás módoszataira az 54.005/142. 1930. sz. V. K. M. rende-

tében kijelölt általános alapelvek voltak a jelen tanévben is irányadók. A cselekedtető tanítás a rendes tanmenetbe szervesen illeszkedett be s alkalmazást mindenkor *csak ott nyert*, ahol a tananyag természete és részlete ilyen irányú feldolgozásra alkalmat nyújtott a tanulóknak.

b) Munkáltató fizikatanítás és fizikai gyakorlatok. A lefolyt tanévben a második félévtől kezdve a VII. o.-ban 10, a VIII. o.-ban 2 munkáltató órát tartottunk. A fizikai gyakorlatokon a VII. o.-ban 20, a VIII. o.-ban 23 feladatot oldottunk meg.

9. **Kirándulások.** a) Hazai kirándulások. Takarékosági szempontból a kisebb kirándulásokat nem soroljuk fel táblázatosan, mint az előző években. Minden osztály átlag 4-szer, 5-ször volt tanulmányi kiránduláson az év folyamán, elsősorban Budapest és Budapest környékének (Csepel, Zsámbék és Esztergom) történelmi, földrajzi és természetrajzi tanulmányozása céljából, mindig a szaktanárok vezetésével. A kaposvári Berzsenyi-szoborleleplezési ünnepélyvel kapcsolatban a III. A. és III. B. osztályok növendékei balatoni kirándulást is tettek Fischer Vilmos dr., Szabó Dezső és Takáts László tanárok vezetésével.

b) Olaszországi tanulmányút. Az olasz kulturkapcsolatok ápolása érdekében az idei húsvéti szünetben Virág Oszkár, Hlavathy Imre tanárok vezetése és Fischer Vilmos tanár részvételével 16 napos olasz tanulmányutat rendeztünk. A tanulmányúton 30 tanuló vett részt. Meglátogattuk Velence, Firenze, Róma, Nápoly múzeumait és megtekintettünk minden nevezetességet. Az út célja a régiségek és olasz művészetek alapos megismerése és az iskolai tanulmányok kiegészítése volt.

10. **Diáknyaraltatás.** a) A Kisok az idén is alkalmat ad a nyári szünetben a sportolásban kiváló növendékeknek, hogy Szentendrén, illetőleg Tihanyban tanári felügyelet alatt kedvezményesen nyaralhassanak és képezhessék magukat a vízi sportban. b) Intézetünk 31 olasz nyelvben kiváló tanulója pedig az olasz állam meghívására az 1935/36. év nyarát Ostia-Lidón tölti a diáktáborban: a Campo Ungheriában.

11. **A jelesek rendje.** Az intézet kiváló előmenetelű tanulóinak megjutalmazásaként s egyben az egész tanuló ifjúság buzdítása céljából az igazgató megalapította a jeles tanulók rendjét. A rend tagjai csak példás magaviseletű s év végén színjeles tanulmányi előmenetelt tanusító tanulók lehetnek. A méltányosság úgy kívánta, hogy a rend tagjai maradhassanak évvégéig azok a jeles tanulók is, akik félévkor legfeljebb két tárgyból „jó“-t kaptak. A jelesek rendjének tagjait tabló és díszes album örökíti meg, mely utóbbi fényképükkel ellátott lapokból

s egy-egy dolgozatukból áll. A rend tagjainak joguk van az intézet stilizált aranyszalaggal díszített kiscimerének viseléséhez.

12. **Intézeti naptár.** Berzsenyi halálának századik évfordulójára kiadott emléknaptárunk Berzsenyi jelentősége megismertetésének méltó és maradandó eszköze. A nagy költő életrajzát legszebb gondolatainak idézeteiből összeállított jellemképpel egészítettük ki. Az intézet multjának és neves növendékeinek kimagasló dátumait a naptári részben megjelöltük. Ezzel is óhajtjuk felkelteni tanulóinkban az intézet iránti ragaszkodást és szeretetet.

13. **Adományok.** 1. Pénzadományok: Pesti Hazai első Takarékpénztár Egyesülettől 50.— P; Walton Róbert ny. kartársunk volt tanítványai jutalomdíjából 20.— P. Itt kell megemlékeznünk arról, hogy a mult esztendőben elhunyt Popper György III. A. o. t. szülei nagyobb összegű emlékdíjat alapítottak. Ennek az összegnek kamatjellegetű részét: 40.— pengőt, minden évben ennek az osztálynak egy tanulója kapja mindaddig, amíg az osztály érettségi vizsgálatot tesz. Az alapító kívánsága szerint az osztály érettségi vizsgája után a mindenkori III. A. osztály egy-egy tanulója részesül majd az emlékdíjból. 2. Könyvtárak és szertárak részére: a) a tanári könyvtárnak Krompaszky Miksa tan. kir. főigazgató 3 könyvet, Luttor Ignác igazgató ugyancsak 3 könyvet ajándékozott; b) az ifjúsági könyvtárnak a tanév folyamán a következők ajándékoztak könyveket: Antal E., Bence E., Flusser J., Fuchs G., Gábor I., Hausner J., Kemény J., Márer F., Mátyus A., Meskó L., Singer R., Steiner T., Tóth B., Vajk P. Összesen: 35 drb. Az intézet ifjúsága könyvek bekötésére és karbantartására az utolsó években a mai napig 317.12 pengőt juttatott az ifjúsági könyvtárnak. 3. Egyéb adományok: Bolgár Zsigmond rt. igazgató a tantermek portalanítására padló-olaj adományozásával, László Gyula pedig az osztálytáblák újjáfestésével adták tanujelét áldozatkészségüknek.

A nemes adakozóknak ezúton is köszönetet mondunk.

14. **Jutalmak.** A Pollák-alapítvány kamatait ez évben a német nyelvben szép eredményt elért Sebeszta M. VII. o. t., a Schmiedt-alapítvány kamatait pedig Helfmann K. VIII. o. t. kapta a mennyiségtanban s természettanban tanúsított kiváló előmenetelért. A Walton-tanítványok 20.— P adományát a kitüntetéssel érett Strém Gy. VIII. o. t.-nak juttatta a tanári kar. A Popper-emlékdíjat az elhunyttal tartott baráti kapcsolata emlékére, egyúttal szorgalma és jó magaviselete jutalmazásául Lakner K. IV. A. o. t. kapta.

A szorgalmas és jó magaviseletű tanulók jutalmazására az idén is sok jutalomkönyvet osztottunk ki. A jutalomkönyveket részben Szametz Ferenc rt. igazgató 200 pengős adományának, részben egyes könyvkereskedők és könyvkiadók áldozatkészségének köszönhetjük.

15. Képsorozat intézetünk műkincseiről. Dísztermünk történelmi festményeiről, magáról az intézet reneszánsz palotájáról és a névadó Berzsényi Dániel márvány képmásáról művészi mélynyomású levelező-lap-sorozatot adtunk ki az intézet fennállásának elmúlt 75-ik, és a képek egyik világhírű festőjének: Lotz Károlynak 100-ik születési évfordulójára.

Reméljük, hogy minden növendékünk kötelességének érzi — az iskola iránti hűségének igazolására is — ezeknek a lapoknak a maga kis családi és baráti körében való terjesztését — annál is inkább, mert a lapok fogyasztása taneszközeink pótlására nyit majd idővel forrást.

16. Berzsényi Dániel szobrának leleplezése. Intézetünk a kaposvári Berzsényi Dániel-szobor leleplezési ünnepélyén május 29-én hivatalosan képviseltette magát. A tanári kart Szentgyörgyi László dr., Vajthó László dr., Zipser Sándor, Takács László, Szabó Dezső és Fischer Vilmos dr. képviselték, az ifjúságot pedig 88 tanuló. Vajthó László dr. a következő szavak kíséretében tette le a fővárosi tanulóifjúság koszorúját intézetünk névadójának, Berzsényi Dánielnek a szobra elé.

Budapest Székesfőváros ifjúsága küldi e koszorút a halhatatlan költőnek, aki a világirodalom legszebb himnuszát irta Istenhez. Dunántúli magányában is mindig az egész magyarságot érezte maga körül, s faji öntudatát egyetemessé tudta nemesíteni. Csak elszigetelt nép szellemóriása bír ilyen fontos magasságokig szárnyalni, csak tártalan nemzet fia tudja mélységesen átérezni s ki is fejezni, mi az: emberiség, végtelenség.

Berzsényi Dánielnek van a magyar költők közt a legférfiasabb életfilozófiája. Más, a jelenben csalódva, múlt és jövő álmoképeihez menekül vigaszért: Őt elmúlt és jövőendőeknek szép, de csalfa illúziója hatalmába nem kerithette. Hátártalan jelenben élt, s a földi dolgok változásán tünődve, addig edzette szívét és sastekintetét, míg minden koroknak emberi sorsát magáévá nem álmodta. Ezért mondhatta el bátor öntudattal, hogy életét visszaélni nem bálná, még egyszer élve, megint csak úgy élne, ahogy élt, s ha ezerszer élne: töb-

*bet már meg nem érhetne. S élet-halál mesgyéjén a másoknak
oly titokzatos hatalom szemébe is bátran tekint Ó:*

*„Mert ha bíró: nem furdal vád,
Mert ha álom: nyugalmat ad.“*

*Teljes életében a legfenségesebb ideálok foglalkoztatták.
Hatása addig meg nem szűnik, míg Haza, Emberiség, Isten
eszménye magával tudja ragadni az embert.*

Magasztos érzésekkel, fenkölt gondolatokkal eltelve távoztunk a Horthy-ligetben elhelyezett Berzsényi-szobor mellől. A délutáni órákat a város és a vármegyeházán levő somogyi néprajzi-múzeum tanulmányozásával töltöttük el, majd a város által a fővárosi tanulóifjúság tiszteletére rendezett kulturdélutánon vettünk részt. Lelkes és hálás közönsége voltunk a virágos Kaposvár somogyi népi-bemutatóinak. Szívünkbe zártuk egyik legmagyarabb városunkat és örömmel gondolunk a legközelebbi vizontlátásra.

17. Osztályünnepélyek. Intézetünk osztályai a tanév folyamán osztályünnepélyeket rendeztek. A műsorokban mindig nagy gondot fordítottunk a magyar népdal ápolására és terjesztésére; ezáltal is iparkodunk a VKM. rendelkezésének megfelelően eljárni. Ápoltuk Berzsényi kultuszát is, ezért minden egyes osztályünnepély műsorában előadásra került több költeménye. Dicséretet érdemelnek közreműködésükkel a következő tanulók: Barna István, Ecséry Miklós, Endrei Géza, Fuchs György, Fejér György, Grausz Tamás, Hlavathy György, Havas György, Huppert István, Kálmán György, Lányi Ferenc, Mandl Tibor, Neiger István, Nádor György, Palágyi Róbert, Pártos Péter, Rátkai István, Révész János, Sebestyén Péter, Simon Endre, Sommer Pál, Szende Ottó, Szomjas Péter, Török Zoltán, Vadász Endre, Vajda György, Vámos Endre, Vértes Arisztid, Vértes István.

18. Az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen intézetünk az ország összes középiskoláinak rangsorában évek óta áll az állami középiskolák élén. Az első 10 intézet rangsora a következő: 1. Budapesti kegyesrendi r. k. gimnázium (136 egység), 2. Budapesti ev. gimnázium (132 egység), 3. Budapesti ref. gimnázium (113 egység), 4. Budapesti ciszt. r. gimnázium (99) egység), **5. Budapesti áll. Berzsényi-reálgimnázium (92)**, 6. Budapesti áll. Verbőczy-reálgimnázium (91 egység), 7. Budapesti áll. Bólyai-reáliskola (89 egység), 8. Budapesti áll. Kemény-reáliskola (89 egység), 9. Budapesti áll. Mátyás király reálgimnázium (76 egység), 10. Budapesti áll. Kölcsey-reálgimnázium (71 egység). Az idei

XIV. Tanulmányi Versenyen intézetünk 2 növendéke aratott újabb sikereket: Apor István a földrajzi versenyen, Helfmann Károly pedig a fizikai versenyen dícséretet nyert. Így az intézet pontegysége 96-ra emelkedett.

19. **A Berzsenyi Dániel Reálgimnázium Baráti Köre.** (Hlavathy Imre főtítkár tájékoztató jelentése.) Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató régi terve valósult meg a Baráti Kör megalakulásával. Az alapító munkálatok már 1934. júniusában kezdődtek meg. Ekkor léptünk érintkezésbe a Kör megszervezése céljából Lazarovits Lajos dr. főorvossal, akit nagyvonalú, vezetésre hivatott és páratlan ügybuzgalomtól fűtött egyénisége már szinte előre kijelölt a toborzó munka irányítására. Őt s munkatársait misem jellemzi jobban, mint az, hogy a nagy elfoglaltságú urak hónapokon át, néha 5—6 órán át tartó értekezletek folyamán alkották meg a Baráti Kör szervezetét és vállalták a taggyűjtés fáradságait.

A szervezkedés szempontjából nagyhorderejű esemény volt az elnöki szék betöltése. A Lazarovits Lajos dr.-ból, Földes Gyula dr.-ból és Hlavathy Imréből álló küldöttség felkérésére Zsitvay Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, intézetünk volt növendéke, örömmel vállalta a Baráti Kör elnöki tisztét. Ezzel a ténnyel a Baráti Kör megkapta azt a dekorumot és erkölcsi támogatást, amely további fejlődése szempontjából döntő jelentőségű.

Az alapítók, bizonyoságot akarván tenni a szeretet és nagybecsülés mellett, amelyet Krompaszky Miksa személye iránt éreznek, az alakuló közgyűlésen Őt személyéhez kötötten és élethossziglan, tiszteletbeli elnökké választották. Ez a nagy megtiszteltetés híven fejezi ki azt az értékelést, melyet a Baráti Kör az ő személyének tulajdonít.

A m. kir. belügyminisztérium a jelen tanév folyamán szinte változtatás nélkül jóváhagyta a Baráti Kör alapszabálytervezetét. Ez a kiváló munka Földes Gyula dr. jogtanácsos alkotása.

Jóváhagyta a m. kir. belügyminisztérium az alakuló közgyűlési jegyzőkönyvet, valamint az alább közölt elnökségnek és tisztikarnak, választmánynak és a bizottságnak megválasztását.

A Baráti Kör elnöke: Zsitvay Tibor dr. ny. igazságügyminiszter; tiszteletbeli elnöke: Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató; ügyvezető alelnöke: Lazarovits Lajos dr. főorvos; alelnöke: dr. Forbáth Imre műegyetemi m. tanár; jogtanácsosa: dr. Földes Gyula ügyvéd; főtítkára: Hlavathy Imre tanár; pénztárosa: Fabritzky László ny. bankigaz-

gató. A tisztikar és a választmány tagjai mindannyian a budapesti közéletnek válogatott előkelőségei.

Az alapításkor belépett tagok száma az évenként megújuló érettségi találkozóok lelkes résztvevőinek tömeges csatlakozásával állandóan növekszik. A jelenlegi taglétszám megközelíti az ötszázat. Fabritzky László pénztáros lelkes munkássággal gondoskodik a taglétszám állandó növeléséről.

A Baráti Kör, tiszteletbeli elnökének jóindulatából, az intézetben hivatalos helyiséghez is jutott. Az elnökség rendszeres fogadóórákon áll a tagok rendelkezésére. Az élénk propaganda alapján elvárható, hogy a Baráti Kör az országban az ilyenmű intézmények között egyik legnagyobb jelentőségű lesz.

A m. kir. belügyminisztérium f. évi május havi intézkedése szerint a nyilvánosság előtt bemutatkozó közgyűlés a jövő, 1937. polgári év folyamán fog megtartatni.

A tagok akkor mindent felölelő, részletes főtitkári jelentést fognak kapni a Baráti Kör egész ténykedéséről és annak helyzetéről.

Jelenleg folyamatban van a kinyomatott alapszabályok szétküldése az összes tagok számára. A tömörülésnek, az egyesülésben rejlő erőnek felismerése és hatalmas arányokban kibontakozó megnyilvánulása rövid időn belül tanúsítani fogja, mekkora súlyt jelent a magyar közéletben nagymultú és rendkívüli jelentőségű intézetünk az egész világ legkülönbözőbb tájaira elszakadt barátainak tömörülése.

20. **Érettségi találkozók.** Az elmúlt tanév folyamán több ízben gyűltek össze intézetünk régebben érettségizett növendékei iskolánk falai között. Így az 1896., 1906., 1916., 1926. évben érettségizett tanulók tartottak 40, 30, 20, illetőleg 10 éves találkozót. Régi növendékeink közül Tóth Barna prelátus kanonok, Illek Aladár nyug. főkapitányhelyettes, Szilágyi Béla min. tanácsos, Monszpart Lajos nyug. Máv. tanácsos, és még többen jelentek meg a kedves találkozón. Ifj. Wekerle Sándor ny. pénzügyminiszter másnemű elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg. Ribáry Károly, az Adria Biztosító Intézet vezérigazgatója pedig időközben tragikusan elhunyt.

21. **Az intézetben lévő idegen intézmények.** Intézetünkben sok iskolán kívüli intézmény is elhelyezést nyer. Így az olasz kir. követség fennhatósága alatt működő olasz nyelvtanfolyamok iskolánkban működnek. Itt találjuk a Kőrösi Henrik íráspedagógiai gyűjteményt és a Magyar Írástanulmányi Társaság Kutató Intézetét. Itt tartja a Szépirás Tanítókat Vizsgáló Bizottság képesítővizsgálatait, a Magyar Gyorsírók Orsz.

Szövetsége választmányi és díszüléseit, az OKT matematikai és fizikai szakosztálya állandó üléseit, Rozsnyói Öreg Diákok Szövetsége pedig összejöveteleit.

III.

Hatóságok.

A budapesti V. ker. m. kir. áll. Berzsényi Dániel-reálgimnázium fenntartója a magyar állam. Az intézet a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelkezése alatt áll.

Vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter **dr. Hóman Bálint**.
 Államtitkár: **Szily Kálmán dr.** műegyetemi ny. r. tanár. A minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke: **dr. Körösy László** miniszteri tanácsos.

A budapesti tankerület királyi főigazgatója: **Pintér Jenő dr.**, a szegedi egyetem nyilv. r. tanára, a Magyar Tudományos Akadémia, Szent István Akadémia, Kisfaludy-Társaság és Petöfi-Társaság tagja.

IV.

A tanári testület és egyéb alkalmazottak.

IV. a) A tanári testület nyugalmazott tagjai:

Glatz Ferenc ny. tanár, c. igazgató. Szaktárgyai: latin, görög ny. Szolgálati éveinek száma 35, ebben az isk. 18. (Lakik: I., Szirtes-út 4/a.)

Goldziher Károly dr. ny. tanár, főisk. r. tanár, műegyet. m. tanár. Szaktárgyai: matematika, fizika, Szolgálati éveinek száma 24, ebben az iskolában 2. (Lakik: I., Mészáros-utca 12.)

Novák Lajos ny. r. k. hittanár, pápai prelátus, esztergomi főkáptalan, tb. kanonok, érseki főbiztos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa. Szolgálati éveinek száma: 30. (Lakik: VIII., Szentkirályi-u. 22.)

Szmetana Ágost ny. tanár, igazgató. Szaktárgyai: művészeti és geometriai rajz. Szolgálati éveinek száma: 35, ebben az iskolában 34. (Lakik: V., Alkotmány-utca 23.)

Walton Róbert ny. tanár. Szaktárgyai: magyar, német. Szolgálati éveinek száma 34, ebben az iskolában 11. (Lakik: II., Zsigmond-u. 5.)

IV/b. A tanári testület működő tagjai.

Sorszám	N é v	Képesítés	Alkalmazásának minősége	Szolgálati évei		Ez évben tanított			Egyéb beosztása	Lakik
				összesen	itt	osztály	tantárgy	heti órák		
1	Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató	Ter. Fő.	ig.	32	11	VII	Fő.	2	igazgató	V., Markó-utca 29—31.
2	Ambrózy Pál	L G	r.	31	15	III. A. IV. A. VII	L	15	IV. A) of. tan. kvár.	IV., Váczi-utca 57.
3	Bezdek József dr. kir. igazgató	Ter. Fő.	r.	33	1	I. A. I. B. II. A. II. B. III. B. VI.	Ter.-Fő. Ter. Ter. Fő. Fő.	15	—	IX., Mester-u, 3.
4	Boronkay Antal dr.	M N	h.	4	4	—	—	—	külf. szabadságon	V., Báró Aczél-utca 3.
5	Bölesházy Árpád	Sz Fiz.	k. o. h	1	1	III. B. VII. VIII.	Fiz. Fiz. Fiz.	10	fiz. szertár	X., Símor-utca 43.
6	Falk Zsigmond	É	id. f.	—	2	I. A. I. B. II. A. II. B.	É É É É	6	egyh. és világi karének	V., Zápolya-u. 36
7	Fischer Vilmos dr.	M N	o. h.	2	2	II. B. III. B. V. VI. VIII.	N M-N R R N-Fil.	19	III. B) of. műv. kör. vezetője	VI., Szondy-utca 21.

8	Hlavathy Imre	Tör. L	r.	25	16	III. B. IV. A. VIII. VI.	Tör. Tör. Tör.-L	16	VI. of.	VI, Andrásy-ut 91.
9	Holma István dr.	r. k.	r.	32	30	I.-VIII.	H	16	exhortatio	I, Alkotás-utca 31.
10	vitéz Horváth Antal	Tör. L	r.	26	13	IV. B) VIII. V. VII.	Lat. Lat. Tör. Tör.	15	VIII. of. tandíj-kez.	Vecsés, Sándor-u. 16.
11	Jaszlits László	Tor.	k. o. h.	1	1	I. A. I. B. II. A. II. B. IV. A. V.	Tor. Tor. Tor. Tor. Tor. Tor.	19	—	II., Keleti Károly-u. 37.
12	Juhász István dr.	Eg.	—	—	2	VII. VIII.	Eg. Eg.	2	isk. orvos	VIII. Szentkirályi-u. 22.
13	Kardos Tibor dr.	L G O	o. h.	4	4	V. VI. VII. VIII.	O	17	egyet. m. tanár	II., Szász Károly-u. 3.
14	Luttor Ignáe c. ig.	R	r.	13	13	I. II-IV. VII. VIII.	R.-Szi. R R R	12	igazgató h. orsz. szakf., szert.	XIV. Aréna-út 29.
15	Márfy Oszkár dr. c. ig., m. k. kormfőtan.	L G	r.	35	17	—	—	—	külf. szabads.	II., Margit-körút 26.
16	Mező Ferenc dr.	L	r.	24	1	I. A. I. B. III. B. IV. B.	L L L Tör.	18	I. B. of,	II., Margit-körút 50.
17	Monoki Béla	Tor.	k. o. h.	3	1	I. A. IV. B. VI.	Tör. Tor. Tor.	10	—	VII., Tisza Kálmán-tér 6.

Folytatás a 20. oldalon.

A tanári testület működő tagjai (folytatás.)

Sorszám	N é v	Képesítés	Alkalmazásának minősége	Szolgálati évei		Ez évben tanított			Egyéb beosztása	Lakik
				összesen	itt	osztály	tantárgy	heti órák		
18	Schmiedt Alajos c. ig.	Sz Fiz.	r	34	26	II. B. III. B. IV. B. VIII. Sz	Sz Sz Sz Sz	14	Math. és sakkör	I., Bors-u. 22.
19	Schwartz Jakab	izr. H	r	27	2	I-VIII.	H	16	liturgia	VII., Dohány-u. 56.
20	Szabó Dezső	M N	k ó. h.	1	1	II. B. IV. A. IV. B. III. A.	M M M M-N	18	III A) of.	XI., Bertalan-u. 22.
21	Szegzárdy József dr.	M N	r	24	1	I. A. I. B. IV. B. V.	M M N N	—	I. A) of.	Horthy Miklós-út 15d.
22	Szentgyörgyi László dr.	M L	r	26	15	II. A. VII. V.	M M M-L	16	V of, Önképzőkör	II., Téglá-u. 3.
23	Takáts László	Tör. Fő. H	h	5	2	I. B. II. B. II. A. IV. A. III A.	Fő. Fő. Fő. Fő. Fő-Tör.	18	II. B) of.	I., Várfok-u. 12.
24	Tihanyi Béla	Tor.	r	17	10	III. A. VII. VIII.	Tor Tor Tor	9	játék d. u. szertár, Kisok ü. v. ig.	IV., Reáltanoda-utca 19.

25	Tyma Lajos	Sz Fiz.	r	25	1	I. A. I. B. IV. VI. III. A.	Sz Sz Sz Sz Fiz.	18	—	V., Kálmán-u. 24.
26	Vajthó László dr.	M N	r	24	11	VI. VIII.	M-N M	9	Irod. ritk. szerk. Egyet. m. tanár	I., Ferry Oszkár-u. 47.
27	Varga Sándor dr.	Ter. Fő.	r	29	17	I. A. IV. A. IV. B. V. VI.	Ter. Ter. Ter. Ter. Ter.	16	IV. b of. Szerár	III., Zsigmond-tér 8.
28	Virág Oszkár	Sz Fiz.	r	35	35	II. A, III. A. V. VII.	Sz Sz Sz Sz	14	VII. of. Segélyegyl.	V., Kresz Géza-u. 24.
29	Zitpcser Sándor	M N	r	26	9	II. A. VII. IV. B. V. IV. A.	N N Gy Gy N-Gy	17	II. A) of. Ifj. kvár	IX., Ráday-utca 32.

A jelzések magyarázata: c. ig. = címzetes igazgató; id. f. = ideiglenesen foglalkoztatott tanár; h. = helyettes tanár; ig. = igazgató; k. ó. h. = kiegészítő óraadóhelyettes tanár; of. = osztályfőnök, ó. h. t. = óraadó helyettes tanár; r. = rendszeres tanár.

E = ének; Eg = egészségtan; Fil = filozófia; Fiz = fizika; Fő = földrajz; G = görög; Gy = gyorsírás; H = hit tan; L = latin; M = magyar; N = német; O = olasz; R = rajz; Sz = számtan; Szi = Szépirás Ter = természetrajz; Tor = torna, Tör = történelem;

IV. c. Vallástanárok:

A rendes órarend keretén kívül tanítottak:

Danhauser László, ev. vallástanár. **Losonczy Lajos**, ref. vallástanár. **Iván László dr.**, unit. vallástanár. **Ruttkay Miklós dr.**, gör. kat. vallástanár.

IV. d. A rendkívüli tárgyak tanárai:

Bölcsházy Árpád, k. ó. h. tanár, vezette a fizikai gyakorlatok 2 csoportját heti 4 órában.

Fischer Vilmos dr. ó. h. tanár, vezette a német társalgási tanfolyam I. csoportját heti 2 órában.

Hlavathy Imre r. tanár, vezette a francia társalgási gyakorlatot 2 csoportban, heti 4 órában.

Kardos Tibor dr. tanár olasz társalgási gyakorlatot tartott 2 csoportban, heti 4 órában.

Luttor Ignác r. tanár, vezette a művészeti gyakorlati rajztanfolyamot 2 csoportban, heti 4 órában.

vitéz Nádújfalvi József, tanította a vívást 2 csoportban, heti 4 órában.

Szabó Dezső, k. ó. h. tanár, mint a VKM-től kiküldött tanfolyam-vezető német társalgási tanfolyamokat tartott 2 csoportban, heti 4 órában, **Szegzárdy József dr.** és **Zipser Sándor** tanárok felügyelete alatt.

Szentgyörgyi László dr. tanár, tanította az angol nyelvet 2 csoportban, heti 4 órában.

Varga Sándor dr. r. tanár, vezette 1 csoportban a biológiai gyakorlatokat, heti 2 órában.

IV. e. Egészségtanár és iskolaorvos:

Juhász István dr. klinikai orvos, okl. egészségtanár. Tanította felkérésre a VII. és VIII. osztályban az egészségtant, és több ízben tartott orvosi vizsgálatot az I—VIII. osztályokban. (Lakik: VIII., Szentkirályi-u. 22.)

IV. f. Altisztek, szolgák:

Hunyady András, kapus; **Kele János**, szakaltiszt; **Kovács István**, napibéres szolga; **Bartl Alajosné**, napibéres, takarítónő.

V.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató, a Ferenc József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, az V. kerület adófelszólamlási bizottságának a m. kir. pénzügyminiszter által kinevezett elnöke, a T. E. Sz. orsz. társelnöke, a N. E. P. V. ker.-i pártelnöke, a lipótvárosi Szent

István Bazilika-egyházközség tanácsának alelnöke, a Lipótvárosi Társaskör ügyvez. elnöke, a Budapesti Önk. Mentőegyesület választmányi tagja, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület igazgatóságának tagja, a Testnevelési Tanárok Országos Egyesületének dísztagja, a Magyar Szülők Szövetsége tb. elnöke, Budapest északi választókerületének országgyűlési pótképviselője.

Boronkay Antal dr., a leipzig-i egyetem magyar lektora, „Az osztrák és a magyar történeti ballada“ címen önálló tanulmányt adott ki.

Bezdek József dr. igazgató, Székesfehérvár törvényhatósági bizottságának tagja.

Falk György Zsigmond okl. középisk. énektanár, tanítóképzőintézeti ének- és zenetanár, világi és egyházi karmester, végzett orgonista és zeneszerző, okl. kántor, a Ferdinánd-téri róm. kat. plébániatemplom karmestere. Megszervezte és vezette az intézet háromszólamú gyermek- és négy szólamú vegyeskarát. Az intézeti és Művészet-köri előadásokon és ünnepségeken nagy sikerrel szerepelt a gyermek- és vegyeskarral.

Fischer Vilmos dr. óraadó helyettes tanár. Megjelent önálló munkája: Az énekeltség szerepe a modern nyelvek tanításában. 1936. Előadást tartott a budapesti németeknek „Beziehungen deutscher Komponisten zu Ungarn“ címen.

Bánóczi és mogyoróssi Hlavathy Imre r. tanár, az Eötvös-Collégium volt tagja, emléklappal ellátott főhadnagy a nehéz tüzérségben. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület alelnöke. A Nemzeti Egység Tanügyi Szervezetének országos főtitkára. A Berzsenyi Dániel reálgimnázium Baráti Körének főtitkára, a Lipótvárosi Társaskör alelnöke. A Fővárosi Lovaregyesület b. elnöke.

vitéz Horváth Antal r. tanár, emléklappal ellátott százados, a kardokkal ékesített III. oszt. katonai érdemkereszt, a bronz „Signum Laudis“, az arany és I. o. ezüst vitézségi érem, a Károly-csapatkereszt, a sebesülési érem és a karddal és sisakkal díszített háborús emlékérem tulajdonosa, a vecsési N. E. P. elnöke, a „Vecsési Kat. Kör“ társelnöke, a monori járás vitézeinek járási hadnagya, Pest vm. törvényhat. bizotts. tagja, a vecsési polg. iskolaszék alelnöke, Vecsés község képviselőtestületének tagja, a vecséstelepi r. kat. énekkar vil. elnöke, a K. A. N. Sz. gimn. csoportjának jegyzője, a Középisk. Tanárok Nemzeti Szöv. igazgatóságának tagja, a vecsési cserkészek helyibizottságának társelnöke, a vecséstelepi r. kath. egyháztanács vil. elnöke, a vecséstelepi Credo-egyesület vil. elnöke, a vecséstelepi r. kath. iskola iskolagondnokság tagja.

Kardos Tibor dr. ó. h. tanár, egyetemi magántanár, a budapesti Philológiai Társaság, a Parthenon, az Irodalomtudományi Társaság vá-

lasztmányi tagja, az Irodalomtörténeti Társaság rendes tagja. A pécsi Erzsébet Tudományegyetem bölcsészet-, nyelv- és történettudományi karán „Olasz-magyar humanista kapcsolatok“ tárgykörből magántanári képesítést nyert. A nyári hónapokban Hariseion-alapítványi ösztöndíjjal Görögországban volt tanulmányúton. Résztvett a Magyar Tudományos Akadémia középkori latin-szótár bizottságának munkálataiban. Megjelent dolgozata: A magyar humanizmus kezdetei. Pécs. 1936. Bírálatokat írt az Egyetemes Philológiai Közlönyben, Századokban.

Luttor Ignác c. gimnáziumi igazgató, az írásoktatás országos felügyelője, a Szépírástanítókat Vizsgáló All. Bizottság tagja, a Kőrösi Henrik íráspedagógiai és írástörténeti gyűjtemény öre, a Szfőv. Pedagógiai Szeminárium állandó tanfolyamának előadója. A Magyar Írástanulmányi Társaság titkára. Az Országos Közoktatási Tanács írásoktatási-tantervi reformot szervező albizottságának előadója. Több mint egy évtizedes íráspedagógiai munkássága elismeréseképpen a Székesfőváros Tanácsa a VKM. engedélye alapján a székesfőváros területén levő összes népiskolákba egységesen és kötelezően bevezette „zsinórirás“ néven a Luttor-féle írásmódot. Mint meghívott előadó résztvett a m. k. Szabványügyi Intézet taneszközsabványosító tárgyalásain. A VKM. megbízásából tankönyveket és tanszereket bírált. Tagja a „Középiszkolák Orsz. rajzpályázata“ bírálóbizottságának. Az „Íródeák“ betűrajzoló tanítási segédeszközök, faliminták és gyakorlófüzetek szerkesztője, a Magyar Rajztanárok Egyesületének választmányi és sajtóbizottsági tagja. Az Orsz. Közoktatási Tanács régebbi megbízásából „Az élet írása“ címen valamennyi iskolafaj számára és magánhasználatra illusztrált tankönyvet szerkesztett. A Szfőv. Ped. Szemináriumban vezeti a tanítókat továbbképző íráspedagógiai tanfolyamot, intézetünkben az íráspedagógiai gyűjteménnyel kapcsolatban pedig tájékoztató tanfolyamot szervezett az írástanítás új módszeréről tanárok, tanítók, tanár- és tanítójelöltek számára és gyakorlati tanfolyamot a közhivatalok tisztviselői részére. Cikkeket írt a „Gyorsírástudomány“ c. folyóiratban. Az „Új Idők Lexikona“ írástudományi cikkeinek szerkesztője. Összeállította és sajtó alá rendezte az intézet „Berzseny-naptárát“. Iparművészeti munkáiból kiállítást rendezett az intézet dísztermében. Emléklappal ellátott tüzerhadnagy, a Károly-csapatkereszt és a II. o. ezüst vitézségi érem kétszeres tulajdonosa.

Dr. Márffy Oszkár rendes tanár, c. középiskolai igazgató, m. kir. kormányfőtanácsos. E tanévben már hatodik esztendeje működött hivatalos kiküldetés alapján Felsőolaszországban, mint a milanoi kath.

egyetemen, a torinói és genovai kir. egyetemeken a magyar nyelv és irodalom előadója. Az Istituto di Studi Romani lombardiai osztályán Milanóban előadást tartott „Il pensiero romano nella poesia magiara“ címen. Több magyar és olasz folyóiratba cikkeket írt. F. é. március 15-én a genovai magyarságnak ünnepi beszédet tartott.

Mező Ferenc dr. r. tanár, az 1928. évi amsterdami olympia irodalmi részének bajnoka, emléklappal ellátott százados, a III. oszt. hadiékítményes Vaskoronarend, a III. oszt. hdkm. Katonai Érdemkereszt, a bronz Signum Laudis (mindhárom a kardokkal), a Kormányzói Signum Laudis, Károly-csapatkereszt, Sebesülési Érem, Háborús Emlékérem tulajdonosa, a Magy. Olympiai Társaság főtitkára, a Lipótvárosi Társaság, az Erdélyi Sportírók Egyesületének tiszteleti, a Nagykanizsai Irod. és Művészeti Kör dísztagja, az Orsz. Magyar Lövész Szövetség, a Magy. Uszó Szöv. és a Magy. Orsz. Torna Szöv. igazgatótanácsának tagja, a Toldi Torna Egylet elnöke, a Nemzeti Sport Club alelnöke, a Mátyás Öreg Diákok Egyletének választm. tagja.

Irod. működése: megj. a Geschichte der Olympischen Spiele című műve Münchenben II. kiadásban, a könyvnapon az Olympiai Kalauz c. munkája, az Olympische Spiele Berlin 1936. c. német folyóiratban Olympia einst u. jetzt c. tanulmánya, amelyet számtalan külföldi lap is átvett (megj. különlenyomatban is). Cikkei jelentek meg a jelentős folyóiratokban. Az Uj Idők Lexikonának és az Uj Lexikonnak munkatársa, a Magyarország és Lengyelország c. díszmunkába (megj. lengyelül is és mindkét nyelven különlenyomatban is) tanulmányt írt A magyar sport címen. Ismertetések, bírálatokat írt több lapba és folyóiratba. Az Osztrák Olympiai Bizottság felkérésére Die olympischen Spiele címen előadást tartott a bécsi rádióban. A Kolozsvári Viadalintézet, továbbá Az olympiai játékok multja és jelene címen két előadást a magyar rádióban, azonkívül a fővárosban és vidéken sport- és társadalmi egyesületekben 13 előadást tartott.

Schmiedt Alajos c. reálgímn. igazgató, az O. K. T. E. tiszteleti tagja, a M. K. T. N. Sz. ellenőre, népfőlkelő százados, a kardokkal ékesített III. oszt. katonai érdemkereszt, a bronz Signum Laudis és a sebesülési érem tulajdonosa. Társszerzője a Lévay-Kronberger-Schmiedt: Algebra és Geometria gimn. és r.-gimn. IV.—VIII. oszt. számára című engedélyezett tankönyveknek. Előadást tartott a M. K. T. N. Sz. természettudományi szakcsoportjában „Racionális feladatok a középiskolai mennyiség-tani oktatásban“ címen.

Az 1935/36. tanév végén a VKM. minisztérium megbízásából a bu-

dapesti XI. ker. „Notre Dame de Sion“ r. k. leányliceum érettségi vizsgáján mint kormányképviselő vett részt.

Szabó Dezső cserkész-tiszt. Alkalmi cikkeket írt a csapatujtságban. Az Árpád bajtársi egyesület dominusa.

Szegzárdy József dr. a La Fontaine Irodalmi Társaság, a Tömörkény István Társaság (volt titkára), a Magyar Bibliophil Társaság, a Délmagyarországi közművelődési Egyesület tagja, a szegedi Rothermere Otthon-Egyesület örökös díszelnöke, a szegedi Rothermere-telep alapítója, a szegedi Egyetem Barátok Egyesületének alapító-, a pusztaszeri Árpád Egyesület fővezérségi, a Tesz országos választmányának tagja, a Foed. Emericana dominusa, a Szegedi Katholikus Kör. v. főtitkára, a Délvidéki Otthon szegedi osztályának v. választmányi tagja. A folyó tanévben két ízben adott elő szülői értekezleten. A „Tanítás problémái“ 12. számaként f. é. májusában megjelent: Uj magyar költők c. anthológia egyik szerkesztő-kiadója. Értekezést írt: Megjegyzések a magyar nyelvnek a gimnázium alsó osztályaiban való tanításához címen.

Takáts László Orsz. Középiszkolai Tanáregyesület és Katolikus Tanárok egyesülete tagja. Földrajzi Társaság tagja. Cikkei jelentek meg az Egyházi Községi Tudósítóban. A tabáni rk. egyházközség kulturális szakosztályának elnöke. A tabáni Crédó egyesület ügyv. elnöke. A Karitás egyesület pénztárosa. A zúgligeti Szt. Szaniszló Mária Kongregáció vezetője. Foederatio Emericana „Transsylvania“ corporatiojának dominusa. Mátyás király gimnázium öregdiák egyesületének választmányi tagja, előadást tartott a tabáni Credo egyesületben Férfi hit címen.

Tihanyi Béla, a KISOK úszószakosztály és tennisz-szakosztály vezetője. A KISOK ügyvezető igazgatója. Az Uszó Szövetség tanács-tagja. Az Uszó Szövetség fegyelmi bizottságának tagja. Emléklappal ellátott főhadnagy, a Signum Laudis tulajdonosa.

Vajthó László dr. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság a Budapesti Tanári Kör, a Magyar Írók Egyesülete és a Magyar Írók Gazdasági Egyesülete választmányi, a nagykőrösi Arany János Társaság és a magyarországi Pen Club rendes tagja. A Vajda János Társaság főtitkára. A Protestáns Szemle színházi kritikusa. A „Magyar Irodalmi ritkaságok“, „A tanítás problémái“ és a „Magyar Írók“ szerkesztője.

Megjelent tanulmánya: „Könyvnelküliek“ (A tanítás problémái, 8. sz.). — Többedmagával szerkesztette az Uj magyar költők c. antológiát (A tanítás problémái, 12. sz.). A debreceni egyetemen heti két órában „Vajda, Reviczky, Komjáthy“ címen adott elő. A Zeneművé-

szeti Főiskolán magyar irodalmat tanított. Cikkeket írt lapokba, folyóiratokba.

Varga Sándor dr. r. tanár, tartalékos főhadnagy, a kardokkal ékesített ezüst s bronz Signum Laudis, Károly-csapatkereszt tulajdonosa. Az Országos Közoktatási Tanács természetrajz-kémiai, földrajzi, egészségügyi albizottságának tagja. Közreműködött a VKM. 1901/1936. sz. rendeletével a gimnázium és leánygimnázium II. osztálya számára kiadott természetrajzi új tanterve végrehajtási utasításának munkálataiban A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól megbízva, biológiai munkatanítás vezetésével.

Zipser Sándor r. tanár, az Országos Középiskolai Tanáregyesület és a Budapesti Tanári Kör választmányi tagja és az utóbbinak a pénztárosa. A Nemzeti Egység Fővárosi Tanügyi Szervezetének titkára és intéző-bizottsági tagja.

VI.

A tanítás anyaga.

Intézetünk az új középiskolai törvény értelmében az idén kezdte meg fokozatos átalakulását gimnáziummá. A II.—VIII. osztály tehát még reálgimnázium volt. Felsőbb osztályokban modern nyelvként az olasz nyelvet tanítjuk. A latin nyelv tanítása az I. gimnáziumi osztályban, illetőleg a III. reálgimnáziumi osztályban kezdődik. Az I. és II. osztályban a német nyelv tanítása fokozatosan megszűnik és majd csak a III. osztályban kezdődik.

VII.

1935—36. tanévben használt tankönyvek.

A VKM bölcse rendelkezése alapján a tankönyveket változtatni nem szabad, kivéve, ha valamely tankönyvsorozat első kötete a rendelet megjelenése előtt vezetett be, vagy ha a tanterv módosulása (pl. I. o.-ban a német nyelv helyébe a latin került) új könyvek bevezetését teszi szükségessé.

Eszerint a könyvjegyzék nagyjában megegyezik az előző évivel, ezért most csak a változásokat közöljük.

A *latin ny. és irod.* anyagához az I. o.-ban Antal—Édes: *Elementa Latina I.*; a VI. o.-ban Kalmár—Édes: *Livius szemelvények*; a *német ny. és irod.* anyagához a VI. o.-ban Miklós—Kaiblinger—Koszó: *Német nyelvkönyv.*

Ífjúsági egyesületek.

„**Berzsenyi Dániel**“ Önképzőkör. Vezetőtanár: Szentgyörgyi László dr. Tisztikar: elnök: Lukács Pál VIII., alelnök: Molnár Miklós VIII., főtitkár: Rónai Bálint VIII., könyvtáros: Kalmár Andor VIII., pénztáros: Hoffmann György VIII., jegyző: Zweig György VIII., másodkönyvtáros: Herzfeld Pál VII., másodjegyző: Sárffy Zoltán VII., háznagy: Haas Egon VIII. o. t.

A Kör ezévi munkássága kettős cél elérésére irányult: magasszínvonalú és széleskörű önképzés megteremtésére és a budapesti iskolák között a szellemi együttműködés kiépítésére. Szervezési munkánk eredményeképpen megalakult a Középfokú Iskolák Önképzőkörének Központja. A Középfokú Iskolák Önképzőkörének Központja feladatául tűzte ki az önképzőkörök közötti kapcsolat létrehozását és egy szellemi olimpia megrendezését, melynek keretében alkalom adódik az ifjúsági önképzőkörök sokféle karakterét bemutatni és értékeiket kifejleszteni. A tervbevett összevont ülések főpróbáját az Árpád-reálgimnázium önképzőkörével együtt tartottuk meg. Az ülésen egyenlő számmal szerepeltek mind a két iskola előadói, az egyes számokat azonban még nem minősítették pontozással. A szellemi olimpia keretében január 16-án rendezte a K. I. Ö. K. iskolánk dísztermében az első csereülést. A Bólyai-reálistkola önképzőkörével mérkőztünk. Tervünk támogatói: Pintér Jenő dr. és Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató urak is megjelentek mindkét intézet tanári kara élén. Pintér főigazgató úr beszéddel nyitotta meg az ülést. Mindkét iskola részéről öt tanuló versenyzett. Az első csereülés önképzőköri munkánk magas színvonalát a pontozó zsűrirendszer bizonytalansága nem igazolhatta teljes mértékben. Csereülésünk újszerűségével az egész fővárosi diáktársadalomban érdeklődést keltett. Mozgalmunkról több ujság is megemlékezett. 13 rendes ülésünkön átlag 60 tanuló jelent meg. A műsoron 18 tanulmány és előadás, 16 vers és műfordítás és 10 novella szerepelt. Az előadott művek közül néhány irodalmi értékű alkotás akad. Aranykönyvi megörökítésben részesült: Frank Pál VII. Shakespeare előadása, Molnár Miklós Dante és Villon tanulmánya, Zweig György novellája, Lukács tanulmánya, D'Annunzio és Pirandello műfordításai és egy verse.

Tíz rendes ülés műsorának keretében rendeztük meg irodalmi pályázatunkat. Első volt Frank Pál VII. o. t., második pedig Helfmann Károly VIII. o. t. Megrendeztük a szokásos évi szónokversenyt is. Az I.

díjat Singer Tamás VI., a másodikat Lukács Pál nyerte. A szavalóverseny szép sikerrel végződött. Komoly munkát adott a rangsor megállapítása. Az I. és II. díjat Bauer Tamás VII. és Molnár Miklós VIII. nyerték. Az alsósok szavaló versenyének győztese első helyen Endrei Géza II. b) o. t., második helyen Neiger István II. b) o. t.

Március 15-i ünnepélyt szorosán követte a Berzsényi Dániel halálának 100. évfordulójára rendezett ünnepélyünk. Berzsényi emlékülésünk — általános vélemény szerint — az utóbbi évek kimagasló önképzőkori eseménye volt.

Pályázataink közül a könyvismertetés-pályázaton (Egy háború után megjelent tudományos mű vagy életrajz-regény ismertetése) első Lukács Pál VIII. o. t., második Herzfeld Pál VII. o. t. A világirodalmi pályázatot (Egy Nobel-díjas író) Zweig György VIII. o. t. nyerte. Második lett Salgó Elemér VIII. o. t. A műfordítási pályázat (Versfordítás nyugati nyelvből) első három díját Lukács Pál VIII. o. t. nyerte. A történelmi pályázat (Az Árpád-ház jelentősége a magyar történelemben) nyertese Fogarassi Ottó VIII. o. t., második volt Molnár Miklós VIII. o. t. A Kör vagyona a VIII. osztály távozásakor 27.— pengő.

Az év végén megválasztottuk a jövő év tisztikarát: Elnök: Sárffy Zoltán VII. o. t., alelnök: Rácz János VII. o. t., főtitkár: Bauer Tamás VI. o. t., jegyző: Hajnal György VII. o. t., könyvtáros: Sebeszta Miklós VII. o. t., pénztáros: Frank Pál VII. o. t., háznagy: Székely György VII. o. t., másodkönyvtáros: Lakos István VI. o. t., másodpénztáros: Salusinszky Endre VI. o. t., másodjegyző: Bauer Miklós VI. o. t.

2. „Lotz Károly“ művészeti kör. A kör vezetőtanára: dr. Fischer Vilmos. Ifjúsági elnöke: Frank István VIII. o. t. Az üléseken minden alkalommal egy vetített képekkel kísért képzőművészeti és egy hanglemekkel illusztrált zenei előadás került műsorra. Az Általános Műveltség Pályázat irodalmi részét az Önképzőkörnek engedve át, pályázatunkat Művészeti Pályázat címen érdekes műsorszámmá bővítettük képek és értékes hanglemek bemutatásával. A 7 felolvasó ülés műsorán főként általánosabb képzőművészeti kérdések és zenei monográfiák szerepeltek. Az intézet egész ifjúságának nyilvánossága előtt külön ünnepélyen hódoltunk Liszt Ferenc emlékének a Liszt-év alkalmából. A képzőművészeti évad legnagyobb eseményét, a Műcsarnokban rendezett Modern Olasz Kiállítást testületileg tekintettük meg. A múlt évi beszámoló óta aranykönyvi kitüntetéssel jutalmazott előadást tartottak: Frank István, Rácz János, Haas Egon, Hoffmann György. Az ünnepélyen, ill. az üléseken zeneszámokkal szereplő előadók közül kiemelkedtek még: Gergely I., Jakobi I., Haim M., Anhalt I., Sallai M. és Molnár

M. tagok. Az üléseken átlag 40—50 tag jelent meg. A Művészeti Pályázat nyertesei: 1. Frank P., 2. Helfmann K., 3. Haas E. A pályázatok nyerteseit könyvkiadók és könyvkereskedők ajándékaiból jutalmaztuk. Az év végén lefolyt választások a jövő évre Frank Pál VII. o. tanulót jelölték ki a tisztikar élére.

3. **Sportkör.** Vezetőtanár: Tihanyi Béla. Az intézet sportköre az 1935/36. iskolai évre 1935. szept. 21-én alakult meg. Ifjúsági elnök: Varga Endre VIII. o. tanuló. A sportkör a következő versenyeken vett részt: 1935. IX. 6-án a kegyeleti staféta versenyen. 1935. októberében I. és II. úszó staféta 10×33 m. mellúszás versenyében 3. díjat nyertünk. Az október hóban rendezett Kisok. tehetségkutató versenyén Steiner Gábor VI. o. tanuló 3. díjat nyert. A december hóban rendezett torna jelvény szerző versenyen is részt vettünk. A Kisok. kerületi és országos vívó versenyén Sebestyén Péter és Ecséri Miklós VII. o. tanulók révén szép eredményt értünk el. Az országos céllövő versenyen 15. helyen végeztünk. Intézeti tornaünnepélyünket június hó 13-án rendeztük. A Berzsényi Dániel rg. Sportkörének adatai a Kisok. részére: A Sportkör tiszteletbeli elnöke: Krompaszky Miksa tanker. kir. főigazgató. A Sportkör vezetőtanára: Tihanyi Béla, IV., Reáltanoda-u. 19. A testgyakorlás alól fölmentettek száma: 51. A Sportkör szakosztályai a következő helyeken gyakoroltak: a torna szakosztály az intézet tornatermében, az atletikai szakosztály és labdarugó szakosztály a Szföv. Elektromos Művek sporttelepén, az úszók a fedett uszodában, a céllövő szakosztály pedig az V. ker. levante lőtéren. Az összes úszni tudó tanulók száma: 396.

4. **Matematikai és Természettudományi Kör.** Vezetőtanár: Schmiedt Alajos. Elnök: Gergely János VIII. o. t., alelnök: Strém József VIII. o. t., főtitkár: Földesi Tamás VII. o. t., pénztáros: Himmler János VIII. o. t., könyvtáros: Helfmann K. és Sători G. VIII. o. t., másodkönyvtáros: Sebeszta Miklós VII. o. t. másodpénztáros: Rácz János VII. o. t. A Kör munkásságában ebben az esztendőben nagyarányú fejlődés mutatkozott. Szaporodott az ülések száma és a Kör üléseinek látogatottsága. Huszonhárom felolvasó, hét választmányi ülést tartottunk, az előadások száma meghaladta a negyvenet. (Külön üléseket tartottunk az V—VI. és VII—VIII. osztályok számára.) Megvalósítottuk a gömbháromszögtani szemináriumot. Szommer Pál vetítettképes előadásának a televízióról különösen nagy sikere volt. Kiírtuk a Csopey-émlékversenyt; ennek győztesei: V—VI. osztály: 1. Halász István V. o. t., Neidenbach Ákos VI. o. t., 2. Révész András VI. o. t. VII—VIII. osztály: 1. Földesi Tamás VII. o. t., 2. Strém József VIII. o. t., Welvárt Zoltán VIII. o. t. A győztesek díjazására 26 pengőt fordítottunk.

A Kör előfizetett a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok 6 példányára; gyarapodott a könyvtár is A könyvtár átrendezését Helfmann Károly VIII. o. tanuló végezte el. A Kör számos tagja a Mat. Lapok munkatársa volt.

Legszorgalmasabb előadóink voltak: Apor István, Gergely János, Welvárt Zoltán VIII. o. t., Földesi Tamás VII. o. t., Székely István, Lakos István, Révész András VI. o. t. és Halász Andor V. o. tanulók.

Az év végén megejtett választások alapján a Kör jövő évi elnöke Földesi Tamás lett.

Pénztári jelentés: az 1934/35. évről maradvány 348.30 P. Bevétel tagdíjakból 158.50 P. Összesen 506.80 P. Kiadások 89.89 P. Maradvány 416.91 P. A Kör vagyona 68 P 81 fillérrel gyarapodott.

5. Sakk-kör. Vezetőtanár: Schmiedt Alajos. Tisztikar: elnök: Lukács Pál VIII., alelnök-pénztáros: Welvárt Zoltán VIII., szertáros: Apor István VIII. o. t. A kör az előző évekhez viszonyítva az idén határozott fellendülést mutatott. Ezt nemcsak a tagok nagy száma, hanem a játék magasabb színvonala is igazolja. Hetenként egyszer tartottunk játékorákat, melyek általában igen látogatottak voltak. Nagy gondot fordítottunk az alsó osztályosok sakk-ismereteinek bővítésére is. A heti játékorák keretében lebonyolítottuk az alsó- és felső osztályosok bajnokságait. Eredmény: Az iskolabajnokságot Lukács Pál VIII. o. t. nyerte. 2.—3. Kallós János VIII. és Welvárt Zoltán VIII. o. t., 4. Varga Róbert VI. o. t. Alsóbb osztályokban bajnok Kornai Tamás IV. b) lett, 2. Gergely Imre II. b), 3. Feldmann Endre III. b). Az V. osztály bajnokságá: 1. Bencze Ervin, 2. Száva István. A helyezetteket érmekkel jutalmaztuk. Pénztári elszámolás: Bevétel: 21.— P. Kiadás: 21.— P.

6. Gyorsíró Kör. Vezetőtanár: Zipser Sándor. Tisztikar: ifj. elnök: Gergely János VIII. o. t., titkár: Nemes János VIII. o. t., jegyző: Földesi Tamás VII. o. t., pénztáros: Hoffmann György VIII. o. t., ellenőr: Rácz János VII. o. t. Választmányi tagok: Lukács Pál VIII. o. t., Salusinszky Endre VI. o. t.

A kör rendeltetésének megfelelően általában hetenkint tartott gyakorlóórákat.

IX.
Tantárgyfelosztás.

A tanár neve	I/a.	I/b.	II/a.	II/b.	III/a.	III/b.	IV/a.	IV/b.	V.	VI.	VII.	VIII.	Heti óraszám	Osztály- főnökség
Krompaszky Miksa ig.											Fő: 2		2	igazg.
Ambrózy Pál r. t.					L: 6		L: 5				L: 4		15	IVA. cf.
Bezdek József dr. ig.	Fő: 3	Ter: 2	Ter: 3	Ter: 3		Fő: 2		Fő: 1		Fő: 1			15	
Bölcsházy Árpád k. o. h. t.						Fiz: 2					Fiz: 4	Fiz: 4	10	
Falk Zsigmond id. fogl. t.	É: 2	É: 2	É: 1	É: 1									6	
Fischer Vilmos dr. ó. h. t.				N: 5		M: 4 N: 3			R: 1	R: 1		N: 2+1 Fil: 2	19	III. B
Hlavathy Imre r. t.						Tör: 3	Tör: 3			Tör: 3 L: 4		Tör: 3	16	VI.
Holma István dr. r. t.	H: 2		H: 2		H: 2		H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	16	
Schwarz Jakab r. t.	H: 2		H: 2		H: 2		H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	H: 2	16	
Horváth Antal r. t.								L: 5	Tör: 3		Tör: 3	L: 4	15	VIII.
Jaszlits László k. ó. h. t.		T: 4	T: 3	T: 3		T: 3	T: 3		T: 3				19	
Juhász István dr.											II. félév Eg: 2	I. félév Eg: 2	2	
Kardos Tibor dr. ó. h. t.									O: 4	O: 5	O: 4	O: 4	17	
Luttor Ignác r. t. c. ig.	R: 2 Sz: 1	R: 2 Sz: 1	R: 2	R: 2	R: 2	R: 2	R: 2	R: 2			R: 1	R: 1	20	ig. h.

Mező Ferenc dr. r. t.	L: 4	L: 4 O.F: 1			L: 6		Tör: 3					18	I. B.
Monoki Béla k. ó. h. t.	T: 4						T: 3		T: 3			10	
Schmiedt Alajos r.t.c.ig.			Sz: 4		Sz: 4		Sz: 3				Sz: 3	14	
Szabó Dezső k. ó. h. t.			M: 5	M: 4 N: 3		M: 3	M: 3					18	III. A.
Szegzárdy József dr. r. t.	M: 5 O.F: 1	M: 5					N: 3	N: 2				16	I. A.
Szentgyörgyi László dr. r. t.			M: 5					L: 5 M: 3		M: 3		16	V.
Takáts László h. t.		Fö: 3	Fö: 4	Fö: 4 O.F: 1	Fö: 2 Tör: 3	Fö: 1						18	II. B.
Tihanyi Béla r. t.					T: 3					T: 3	T: 3	9	
Tyma Lajos r. t.	Sz: 5	Sz: 5			Fiz: 2		Sz: 3				Sz: 3	18	
Vajthó László dr. r. t.											M: 3 N: 3	9	
Varga Sándor dr. r. t.	Ter: 2						Ter: 4	Ter: 4	Ter: 3	Ter: 3		16	IV. B.
Virág Oszkár r. t.			Sz: 4		Sz: 4				Sz: 3		Sz: 3	14	VII.
Zipser Sándor r. t.			N: 5 O.F: 1				N: 3 Gy: 2	GY: 2	GY: 2		N: 2	17	II. A.

Betűjelzések magyarázatát lásd a „Tanári testület” táblázatnál a 21. oldalon.